

Janowi Państwu,

ostatniego dnia sierpnia kończy się moja praca na stanowisku dyrektora Biblioteki Raczyńskich. Po 8 latach chciałam się z Państwem pożegnać i podziękować za współpracę.

Żegnam się z Biblioteką Raczyńskich w poczuciu spełnienia i dobrze zrealizowanej misji. Praca w bibliotece jest w większości niewidoczna i mało spektakularna: to codzienna praca z czytelnikiem, gromadzenie zbiorów, działania mające na celu poprawę warunków pracy bibliotekarzy i komfortu czytelników. Od strony dyrektora to też bardzo wiele decyzji i prac administracyjnych, budżetowych i osobowych oraz praca koncepcyjna związana m.in. z dostosowaniem działań Biblioteki do zmieniającego się świata. A świat w przeciągu ostatnich lat postawił przede mną wiele wyzwań.

Moje dwie kadencje na stanowisku dyrektora to czas dostrzegalnych zmian. Biblioteka Raczyńskich wymieniana jest wśród najważniejszych polskich bibliotek i instytucji kultury. Powodem jest nie tylko jej piękna tradycja i wiek, ale fakt bycia instytucją kultury na miarę swoich czasów. Jako dyrektor zmodernizowałam sieć filii, doprowadziłam do szeregu remontów przeprowadzonych w placówkach, które zyskały nowe oblicze, oraz do otwarcia nowych i zmiany lokalizacji filii na atrakcyjniejsze i lepiej dostępne. Piętnaście filii pracuje w lepszych i piękniejszych warunkach, a ich symbolami są filia naramowicka i filia sztuki w zabytkowej siedzibie Biblioteki.

Uzupełnieniem bibliotek stały się w ostatnim czasie książkomaty. Postawione w 11 miejscach w Poznaniu, gdzie brakuje infrastruktury kulturalnej, stanowią dopełnienie oferty bibliotecznej. Największa w Polsce sieć tych urządzeń, stojących m.in. na pętlach tramwajowych, przy szkołach i supermarketach, pozwala czytelnikom korzystać ze zbiorów Biblioteki Raczyńskich przez 7 dni w tygodniu i 24 godziny na dobę. Ta dostępność powoduje, że już widzimy zapisujących się nowych czytelników, którzy chcą korzystać z tej nowej możliwości.

Książkomaty były jednym z elementów projektu *Sztuczna inteligencja w służbie książki*, na które wraz z zespołem, otrzymałam dofinansowanie z Funduszy Norweskich. Podobno o pieniądzech się nie mówi, tylko się je ma. Kultura cierpi jednak na ciągły brak środków, przez co ważnym elementem mojej pracy było pozyskiwanie dodatkowych środków na działania bieżące i inwestycyjne. Czytelnicy przez lata będą mogli korzystać ze zmodernizowanego historycznego gmachu Biblioteki, do którego powróciły książki i który, dzięki środkom unijnym, pozyskanym pięć lat temu na projekt *Modernizacja budynku Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu oraz konserwacja i digitalizacja cennych zbiorów bibliotecznych* zachwyca od otwarcia wiosną tego roku. Zakup nowości i wiele inicjatyw promujących czytelnictwo zostało zrealizowanych dzięki wsparciu ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, największych w historii Biblioteki i zwiększających się co roku - aż do dziś, gdy z powodu kolejnego zmniejszenia dotacji podmiotowej przepisy prawa wymusiły na Bibliotece znaczące zmniejszenie działań. Są wśród nich cykliczne *Jesień z...* kierowane do dzieci, działania online np. *Kultura dla seniora*, *Mól w sieci*, cykle przypominające o polskiej historii i tożsamości: *Kanon wielkopolskiej nowoczesności*, czy cykl *CZYTATY* wg mojej autorskiej koncepcji, zakładającej tworzenie wydarzeń kierowanych do ojców i dzieci. Z kolei finansowe wsparcie PKO Banku Polskiego pozwala od lat pokazywać czytelnikom nasze najcenniejsze zbiory podczas *Spotkań z Arcydziełem*. Dzięki temu mecenatowi odbyło też się 5 edycji *Festiwalu słowa w piosecie Frazy*, nowej formy upowszechniania słowa i książki. Dopełnieniem projektu *Sztuczna inteligencja w służbie książki*, poza książkomatami i aplikacjami dla czytelników i bibliotekarzy, był organizowany przez Bibliotekę Raczyńskich *Festiwal Ludzie Książki*, odbywający się w tym roku w 7 miastach w dwóch edycjach - zimowej i wiosennej, z czerwcowym finałem w Poznaniu.

Osiem lat, które spędziłam w Bibliotece Raczyńskich pozwoliło mi poszerzyć spojrzenie na świat książki i ludzi z nią pracujących. W Bibliotece rozwinęła się działalność kulturalna związana z autorskimi cyklami, ale też współpraca z wydawcami, instytucjami i fundacjami propagującymi książki i kulturę. Poszukiwaliśmy nowych dróg dotarcia do czytelników przez działania online (podcasty, filmy, sluchowiska) i wyjście do czytelnika: od udziału w ogólnopolskich akcjach, takich jak Narodowe Czytanie i Noc Bibliotek, przez organizację kiermaszu wydawców na pl. Wolności, udział w piknikach i festynach, aż do dosłownego odwiedzania czytelników w związku z projektami *Książka dla seniora* i *Czytelnie bez barier*.

Uważam, że wraz z pracownikami wypracowałam wiele rozwiązań i działań, które mogą być inspiracją dla innych. O działaniach Biblioteki mówiłam niejednokrotnie, także na arenie międzynarodowej: spotykając się z bibliotekarzami i ludźmi kultury w czeskim Brnie, w Oslo, na międzynarodowej konferencji bibliotekarzy IFLA we Wrocławiu w 2017 roku i występując, jako jedyny przedstawiciel polskich bibliotek, w międzynarodowym seminarium EUROLIS 2020 *How Can Libraries Play a Positive Role in a Crisis?* opowiadając o działaniach naszych bibliotekarzy w trakcie pandemii. Wydarzeniem, które dopełniło obraz Biblioteki, jako placówki łączącej działania biblioteki publicznej i naukowej oraz nowoczesnej, ale zanurzonej w historii, była międzynarodowa konferencja naukowa *Wojna i książka* w 2019 roku, która została udokumentowana publikacją zawierającą wygłoszone podczas niej wystąpienia.

Biblioteka Raczyńskich to dziś nowoczesne filie i zabytkowy budynek, w którym historia łączy się z przyszłością. Ale to nie tylko miejsce. To ludzie, z którymi praca była niezwykle ciekawym doświadczeniem. Za mojej kadencji w Bibliotece dokonywała się zmiana pokoleniowa, współpracowałam z ponad 400 osobami: wieloma, którzy kończyli drogę zawodową (a w ciągu mijających 5 lat 1/3 pracowników uzyskała prawa emerytalne) i równie wieloma, którzy ją zaczynali. Zadbaliśmy, by wszyscy mieli szansę rozwoju - uczestniczyli w konferencjach czy szkoleniach; w 2017 r. 12 bibliotekarzy uczestniczyło w światowym kongresie IFLA we Wrocławiu (a BR była najliczniej reprezentowaną polską biblioteką), a w 2021 roku 22 pracowników ukończyło zorganizowane specjalnie dla naszej instytucji podyplomowe studia Informatyki naukowej, elektronicznej i bibliotekoznawstwa. Pracownicy Biblioteki publikowali w pismach branżowych i naukowych, tworzyli wystawy i projekty, za które otrzymywali nagrody (dwukrotny tytuł finalisty konkursu Zwyrtała na najlepszy pomysł promujący czytelnictwo – za CZYTATY, a także pierwsze w historii bibliotecznych oddziałów muzealnych nagrody w konkursie na wydarzenie muzealne roku IZABELLA, za wystawę „Prezydent wart Poznania - Cyryl Ratajski” oraz 3 miejsce za katalog towarzyszący wystawie), a także szkolili bibliotekarzy polonijnych z placówek od Nowego Jorku po Omsk. W Bibliotece dyskutowane były różne wizje i podejścia do działań stricte bibliotekarskich, ale także organizacyjnych, administracyjnych i promocyjnych. W grę wchodziły różne zdania, charaktery i temperamenty. Siłą Biblioteki Raczyńskich jest zespół, który po norwidowsku umie się „różnić pięknie i mocno”, ale przede wszystkim umie współdziałać, czego dowodem jest tytuł Mistrza promocji czytelnictwa za 2020 rok, przyznany przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich za działania w pierwszym roku pandemii.

Po ośmiu latach kierowania Biblioteką Raczyńskich jestem dyrektorem spełnionym. Dziękuję Państwu za wszystkie działania, spotkania, rozmowy. Za wspólne projekty, twórcze impulsy, przemyślane rady, wyrazy docenienia i życzliwej pamięci. Oddaję w ręce kolejnego dyrektora Bibliotekę prężną, nowoczesną, ale pamiętającą o przeszłości; Bibliotekę z potencjałem do kolejnych działań. Bibliotekę, do której sama jako czytelniczka będę przychodzić z radością i świadomością bycia częścią jej pięknej historii.

31.08.2022 r.

z ogromną miłą,

Anna Sprunicka